

Kako stručnjaci tvrde, ovo je poslednji i najvažniji poziv do sad da spasimo našu planetu, zbog sve većeg rizika povećanja globalne temperature.

Njihovi dramatični izveštaji o rastu temperature iznad 1.5 C, govore da je planeta u potpunosti skrenula sa optimističnog puta i da se sve više približavamo temperaturnom rastu od 3 C. Održavanje željenog cilja od 1.5 C iznad predindustrijskog nivoa će značiti “brze i dalekosežne promene bez presedana u svim aspektima društva”. Nesumnjivo je da će cena biti visoka ali nam se otvara prozor šanse.

Nakon tri godine istraživanja i jedne nedelje pregovora između grupe stručnjaka i vlada na sastanku u Južnoj Koreji, Panel za klimatske promene je predao svoj izveštaj o uticaju globalnog zagrevanja.

Kritički rezime od 33 strane nagoveštava da su teški pregovori između stručnjaka koji su odlučni da se drže onoga što su pokazala njihova istraživanja, i političkih predstavnika koji su više koncentrisani na ekonomiju, neizbežni.

Neke ključne i alarmatne poruke su odmah izvedene iz izveštaja. “Najvažnije je to da ograničavanje zagrevanja na 1.5 C donosi mnogo koristi u poređenju sa ograničenjem na dva stepena, što zaista smanjuje uticaj klimatskih promena na veoma važne načine”, rekao je prof. Jim Skea, ko-predsednik IPCC-a.

“Važno naglasiti da je neophodna promena ako želimo da ograničimo zagrevanje do 1.5 C - promene u energetskim sistemima, promene upravljanja i korišćenja zemljišta, promena načina transporta”.

Koji je najveći ishod?

“Stručnjaci sigurno žele negde napisati velikim slovima “Reagujte sada, idioti”, ali to moraju nekako prikazati dokazanim činjenicama i brojevima”, rekla je Kaisa Kosonen iz Greenpeace, koja je bila prisutna na pregovorima. “ A oni ih imaju”.

Stručnjaci su koristili ove činjenice i brojeve da prikažu sliku sveta kojim vlada opasna groznica, koja je izazvana od strane ljudi. Nekada smo mislili da ako držimo rast temperature ispod nivoa od dva stepena da će promene, kojima bi smo bili izloženi, bile podnošljive.

Više ne možemo tako razmišljati. Nove studije su pokazale da se sa povećanjem temperature za više od 1,5 C kockamo sa izdržljivošću planete. Temperaturna granica od 1,5 C mogla bi biti prekoračena u narednih 12 godina, do 2030.godine.

Možemo ostati ispod te granice ali to zahteva urgentne promene, velikih razmera od strane vlade i pojedinaca, mora biti uloženo barem, oko 2,5% svetskog bruto domaćeg proizvoda (BDP) vrednosti svih roba i usluga proizvedenih za dve decenije.

Čak i tada, trebaće nam tehnologija, drveća i biljke koje mogu da usvoje ugljenik iz vazduha.

Koliko će sve ovo koštati?

Cena neće biti mala. U izveštajima stoji da ograničenje zagrevanja do 1,5 C, uključuje “godišnje prosečne investicione potrebe u energetsom sistemu od oko 2.4 triliona dolara” između 2016. i 2035. godine. Stručnjaci smatraju da je ovaj broj potrebno staviti u kontekst. “Postoje mane i prednosti koje moramo proceniti”, rekao je dr Stephen Cornelius, bivši britanski IPCC pregovarač sa WWF-om. On kaže da bi u velikoj meri smanjenje emisije u kratkom roku koštalo mnogo novca, ali bi bilo jeftinije od plaćanja za uklanjanje ugljen-dioksida iz atmosfere.

Šta će se desiti ako ne reagujemo?

Stručnjaci upozoravaju da ćemo biti izloženi velikim i opasnim promenama ako ne uspemo u da održimo temperaturni rast ispod 1,5C.

Možemo se oprostiti od koralnih grebena, s obzirom da će oni potupuno nestati kada se temperature poveća za dva stepena. U slučaju da se temperature poveća, nivo svetskog mora će porasti za 10cm. To možda da ne zvuči kao previše ali održavanjem temperature na 1,5 C znači da je 10 miliona manje ljudi izloženo rizicima od poplave. Takođe postoje i značajne posledice na temperaturu i kiselost okeana, kao i na uzgoj useva kao što su pirinač, kukuruz i pšenica.

“Već smo u opasnosti od zagrevanja za jedan stepen,” rekla je Kaisa Kosonen, iz Greenpeace-a. “Polovi se tope sve većom brzinom; praistorijsko drveće koje je opstalo stotinama godina počelo je iznenada da umire; a tokom prošlogodišnjeg leta mnogi su imali osećaj kao da se cela planeta topi.”.

Da li je ovaj plan izvodljiv?

Odbrojavanje do najgoreg do sada globalnog zagrevanja je počelo. Najgore što nam sledi se neće desiti u kasnijim godinama ovog veka, već mnogo ranije. Da bismo uspeali kontrolisati temperaturni rast, teške i rigorozne odluke su neizbežne.

Prestanak korišćenja fosilnih goriva do sredine ovog veka

Ugalj zamenjen drugim sirovinama

Pošumljavanje velikih predeonih površina

Reakcije su dosta pesimistične i često ukazuju na to da ljudi nemaju poverenja u stručnjake i naučnike, kao i da smatraju da je ovo neizvodljivo. Da li je onda išta od ovoga vredno? S jedne strane globalna ekonomija i neke ključne aktivnosti zavise od ugljenika, dok sa druge strane cene vazdušnih turbina i solarnih panela su drastično opale i sada sve više zemalja, poput Kalifornije zadaju sebi ambiciozne zelene ciljeve.

Na političarima ostaje da donesu ključnu odluku.

Opstanak ostrvskih država?

Ideja o odžanju temperaturnog rasta na 1,5 C je nešto što je veoma blisko stanovnicima malih ostrva i država koje se nalaze ispod nivoa mora, koje strahuju od poplava ukoliko temperatura pređe 2 stepena. U protekle tri godine, dok je izveštaj još uvek bio u pripremi, veliki broj stručnjaka je iznelo dokaze i činjenice koje ukazuju na benefite ostanka temperature na 1,5 C koje se ne odnose samo na ostrva u Pacifiku.

“Ako spasete malu ostrvsku zemlju, spasili ste ceo svet”, kaže dr Amjad Abdulla, autor IPCC-a, sa Maldiva. “Izveštaj jasno ukazuje da niko neće biti imun.”

Koliko nam je još vremena ostalo?

Ne mnogo. Problem je sada prepušten političarima. Izveštaji jasno govore da se ključne odluke više ne mogu ostavljati po strani. Ako naša generacija ne reaguje uskoro, moraćemo da se oslonimo na nepouzidane tehnologije koje bi očistile vazduh od ugljendioksida, što je vrlo skupo.

“Zaista moraju početi da rade na rešavanju problema što pre. Izveštaj nagoveštava da dogovori koje vlade postigle Pariskim dogovorom za 2030.godinu, nisu dovoljno dobri. Ako nastavimo da se držimo ovih dogovora, održanje temperature ispod 1,5 C je nemoguće”, rekao je profesor Jim Skea.

“Ako budu pročitali izveštaj i odlučili da prošire svoje ambicije i reaguju momentalno, onda je odžanje temperature ispod 1,5 C moguće.”

Aktivisti i ekolozi, koji se slažu sa ovim izveštajem, kažu da više nema vremena ni za raspravu. “Ovo je odlučujući momenat”, rekla je Kaisa Kosonen. “Težimo ka održivijem načinu života i odživoj energiji. Želimo da zaštitimo naše šume i vrste koje žive u prirodi. Ovo je momenat koji svi treba da zapamtimo; ovo je godina kada promene moraju da se dogode.”

Izvor: glasnikokvir